

Divatos, látványos, könnyen fenntartható díszfüvek

AZ 1980-AS ÉVEK VÉGÉN FŐLEG A NYARALÓKBAN LÁTHATTUNK EGY-EGY, AKÁR KÉT MÉTERT IS MEGHALADÓ PAMPAFÜVET, AMELYEK A GYEPFELÜLETET TARKÍTOTTÁK. MA A LETISZTULT MINIMALISTA ÉPÍTÉSZETNEK KÖSZÖNHETŐEN ISMÉT SZEREPET KAPNAK A KERTÉPÍTÉS SORÁN, DE MEGJELENNEK A KÖZTERÜLETEKEN IS, IGAZ OTT ÁLTALÁBAN AZ EGYNYÁRI, KÖLTSÉGESEN FENNTARTHATÓ NÖVÉNYÁGYÁSOK HELYÉT VESZIK ÁT. MIÉRT IS LETTEK ÚJRA NÉPSZERŰEK A DÍSZFÜVEK?

NAGYKUTASI VIKTOR

Számos fajta van ma már a kertészetek kínálatában: formavilágukkal, méretükkel, virágzatukkal, egyes fajták csíkos levélzetükkel lesznek egyedi díszítői a növényágyásainknak. Mielőtt a legtöbbet használt fajtákat bemutatnám, pár dolgot érdemes megemlíteni róluk. Nagyon jó gyeppótlók ott, ahol csak dekorációs célból kell a zöldfelület. A díszfüvek egynyári növények kivál-

tására vagy azok szegélyezésére is alkalmasak, a költséghatékonyan fenntartható évelőágyások kedvenc növényei, akár önmagukban vagy más növényekkel csoportosan ültetve. Nagyon jól mutatnak a különböző anyagú, színű kavics- vagy kőágyásokban, de tavak, medencék mellett is látványosak. Jól bírják a kiemelt betonágyásokat vagy a nagyméretű virágládákat is. A szárazabb, forró

klímát is egészen jól elviselik, de nagy szárazság idején a locsolást meghálálják.

Növényvédelmet nem igényelnek, elnyílt virágzatukat kell csak eltávolítani és egyes fajtákat átfésülni, vagy az éppen lomb váltókat a talajszint fölött a késő tavaszi napokban vissza kell vágni, erre egy sövényvágó gép vagy olló a legalkalmasabb. Több fajta csoportos ültetése talán a legjobb látvány.

Gyakorlatilag egész évben ültethetők, de legjobb kora tavasztól ősz elejéig telepíteni őket. A telepítést követően, az első időszakban a rendszeresen locsoljuk a töveket.

Most pedig jöjjenek a rövid fajtaleírások, hogy a faiskolába, kertészeti árudákban már felkészülten menjünk választani.

Gumós franciaperje (*Arrhenantherum elatius* subsp. *bulbosum* *Variiegatum*)

Az alapfaj Európából származik. Alacsonyan szétterülő, bokros növekedésű díszfű, levele fehértarka színű, szálas. Virága halványzöld, 10-20 cm hosszú, bugája nem díszítő hatású. A jó vízelvetésű talajt kedveli, ami kellőképpen nedves, azonban elviseli az enyhén száraz talajt is. Kötött talajban nem érzi jól magát, inkább a laza szerkezetű talajt kedveli. A díszfüvet évelőágyásokba, sziklakertekbe ajánlatos ültetni. Remekül mutat más növények társaságában is, melyek közül az ezüstös, szürke lombú növények illenek hozzá a legjobban.

A gumós franciaperje laza talajban díszlik a legszebben

A sásokat félárnyékba, jó vízgazdálkodású talajba ültessük

Óriás olasz nád (*Arundo donax*)

Dél-Európából származó faj. Egyenes, felálló szárai a 6 métert is elérhetik. Laza talajban rizómáival terjed. A szára 3 cm átmérőjű, melyen szürkészöld, szárölelő, visszahajló lándzsás levelek állnak. Virágai 60 cm hosszúak, színük vörösbarna, később ezüstfehér színt vesznek fel. Meleg fekvésű, tápanyagdús, jó vízáteresztésű talajt kedvel, amely állandóan nedves. Érzékeny a téli fagyra, így érdemes a tövét télen takarni. Az óriás olasz nádából készítik a fúvós hangszerek nádnyelvét.

Hibrid nádtipp (*Calamagrostis x acutiflora*)

Karl Foerster

Karl Foerster 1950-ben állította elő a *Calamagrostis arundinacea* és a *C. epigejos* keresztezésével. Mereven felálló szárú díszfű, amely karcsú bokorrá fejlődik. Levele korán kihajt, matt zöld színű, keskeny és szálas. Virága okkersárga, keskeny bugája még télen is dekoratívvá teszi a növényt. Bármely mérsékelt száraz vagy üde talajban jól érzi magát és szépen fejlődik. Járdszigetre, évelőágyásba, illetve vízpartra is ültethető.

Bőrlevelű sás (*Carex buchananii*)

Származási helye Új-Zéland, fiatalon felálló habitusú örökzöld növény, idősödve egyre jobban szétterül. Keskeny levele bronzvörös színű, a he-

A bőrlevelű sás fiatalon fölálló, később szétterülő növekedésű

gye csavarodott. Virága barnászvörös, nem különösebben mutatós. A növényt nedves, jó vízelvezető talajba ültessük például díszfűágyba, patakpartra kisebb-nagyobb csoportba, de edényes növényként is használható. Társai megválasztásánál szín és forma kontrasztra törekedjünk.

Tarka sás (*Carex morrowii Aureovariegata*)

A tarka sás alapfaja Japánból származik, laza szerkezetű, széthajló habitusú sás. Leveli hosszúak, keskenyek és ívelték, zöld-krémfehér színben. Virágai kicsi sárgás kalászok. Érdemes árnyas fekvésbe, tápanyagdús, humuszos vályogtalajba telepíteni. Nem tolerálja sem a vizes, sem a könnyen kiszáradó talajt, ezért falak melletti évelőágyásba, sziklakert árnyas részére, fák alá ültethetjük.

Ezüstös pampafű (*Cortaderia selloana*)

Dél-Amerika pampáiról származó kétlaki díszfű, amely feltörő hajtású, sűrű bokrokat képez. Leveli éles szélűek, hosszán, ívesen elhajlanak. Hatalmas (50-100 cm) krémfehér virágai vannak, amelyek a nőivarú egyedeknél még mutatósabbak. Napos, meleg fekvést, tápanyagdús talajt igényel. A tenyészidőszakban sok vizet kíván, de a pangó vizes talajt nem kedveli. Kiválóan mutat szoliterként.

A pampafű 'Rosea' fajtája nemesített díszfű, kétlaki növény, így külön hím- és nőivarú egyedi vannak. Levélszéle éles, virága barnászrózsaszín színű, óriás méretű bugavirágzat. A növényt csak napos fekvésben, jó szerkezetű talajban lesz szép, száraz hideg

és anyagos talajban könnyen elpusztul. Hidegre érzékeny, így téle kössük össze a lombját és avarral takarjuk a tövét. Az argentin 'cortaderia' név vágást jelent, utalva a növény éles levélszélére, ezért gyalogutak mellé ne tegyük.

Madárlábú sás (*Carex ornithopoda Variegata*)

Az alapfaj Kelet-Európából származik, bokrosodó, visszahajló levelű évelő növény. Levele keskeny, széle zöld, közepe krémfehér. Virága sárgászöld, és mivel madárlábra hasonlít, róla kapta a nevét a faj. A növény napon megéghet, így félárnyékos fekvést, laza, humuszos talajt igényel, ahol rendszeres a vízellátás. Nem kifejezetten fagyérzékeny, így kevés téli védelmet igényel.

Gyepes sédbúza (*Deschampsia cespitosa*)

A 70-80 cm magas növény az északi félteke mérsékelt éghajlati övében honos, nálunk főleg réteken, ligeterdőkben találkozhatunk vele. Levele visszahajló, szálal, virága 25 cm hosszú laza, légies buga, mely a növény fölfele magasodik. Az egyik legkorábban virágzó díszfű. A napos helyet szereti, azonban a kevés árnyékolást is elviseli. Állandóan nedves, tápdús talajba érdemes ültetni, például vízpartra, évelőágyásokba, facsoportok közelébe.

Szálkafű (*Hakonechloa macra Aureola*)

A díszfű alapfaja Japánból származik, terjedő tövű növény, elhajló szárrakkal. Szálal levele 20-30 cm hosszú, sárga alapon zölden csikolt. Összel rózsapirosra színeződik, virágzata nem látványos. A legszebb levélszín akkor érhetjük el, ha a növényt félárnyékos helyre telepítjük, ahol a talaj nedves és tápanyagdús. Jól mutat évelőágy előterében, bambuszhoz hasonlító lombja miatt japánkertbe is ültethetjük. Fagyérzékeny, így télen védelmet igényel.

Medveszőrcsenkesz (*Festuca gautieri*)

A Pireneusok köves lejtőiről származik, 10-15 cm magas, tömött gypetet alkotó fű. Levele szűrös hegyű, kissé merev, élénkzöld színű, keskeny, finom

kalásza zöldes színű, megérve halványsárga lesz. A medveszőrcsenkesz kötött, nedves talajban elpusztul, így inkább ültessük laza kavicsos talajba, amit olykor öntözünk. Sziklakertek, sírok díszé lehet. Ha a növény közepe kopaszodik, osszuk szét, hogy újra jól mutasson.

Örökzöld zabfű (*Helictotrichon sempervirens*)

A Földközi-tenger vidékén honos, 30-50 cm magas, félgömb alakú, bokros tövű fű, 100-140 cm-es virágzati szárral. Levele szürkészöld, keskeny végű, virága szétálló buga. Napos, meleg fekvésű helyeket kedvel, valamint mérsékelt száraz, humuszos talajt. Szoliterként vagy kisebb csoportban kiválóan mutat, napos évelőágyba, mediterrán hangulatú kertbe ültethetjük.

Szárazabb fekvésbe is telepíthetjük az örökzöld zabfűvet

Deres csenkesz (*Festuca pallens*)

Európából, a Kaukázusból származik, hazánkban száraz, sziklás gyepekben él, bokros tövű, félgömb alakú, védett növény! Levele keskeny szálás, viaszos bevonatú, kékeszöld színű. Meleg fekvésű, tápanyagszegény talajt szereti, a tápdús talajban bezöldül. Kiváló talajtakaró, alkalmas edényes beültetésre, szegélyezésre, sírra és sziklakertbe is. Tavasszal érdemes visszavágni 2-3 cm magasságban.

Alangfű (*Imperata cylindrica Red Baron*)

A Japánból származó alapfaj vörös levelű fajtája, különleges felálló szárú, lassan terjedő díszfű. Élénkpiros levele 35-40 cm hosszú, töve zöld

Az alangfű piros levelű változata csak napos fekvésben tartja meg feltűnő színét

színű, virága nem jelentős. Kedveli a napos fekvésű nedves, de jó vízelvezetésű talajt, félárnyékos helyen levelei kifakulnak, kevésbé pirosan díszel. Jól mutat nagyobb foltokban, más növényvel társítva. Fagyérzékeny fajta.

Virágosnád, molnárpántlika (*Miscanthus sinensis Gracillimus*)

Az alapfaj Kelet-Ázsia nedves rétjein, patakpartokon él, rövid rizómákkal bokrosodó díszfű, amely áprilisban kezd kihajtani és júniusra fejlődik ki teljesen. Levele keskeny, szálás, mattzöld, ősszel rézvörösre színeződik. A növény a kevés szárazságot még elviseli, de legjobban a nedves, tápdús talajt kedveli. Tökéletes háttérnövény, de önmagában, szoliterként is kiváló.

Deres fényperje (*Koeleria glauca*)

Elterjedési területe Közép-Európától Szibériáig tart, nálunk szikla- és homokpusztagyepnek növénye. Kompakt, párnaképző fűfaj, leveli kékeszöld színű örökzöldek, ezüstfehér bugavirágzata megérve aranybarna lesz. Melegkedvelő növény, azonban laza szerkezetű, tápanyagszegény talajban érzi jól magát, tápanyagdús, nedves talajban rövid életű. Remekül néz ki sziklakertekben, sírokon.

Zebrafű (*Miscanthus sinensis Zebranius*)

Nemesített fajta, viszonylag későn kihajtó, egyenesen felálló szárú, dekoratív díszfű. Zöld színű

sárgásfehér keresztcsíkos levele nyár elején jelenik meg. Magas tápanyagtartalmú, nedves talajban érzi jól magát, szárazabb helyen a levélcsúcsok visszaszáradhatnak.

Száraz lombját csak tavasszal vágjuk vissza.

Csíkos pántlikafű (*Phalaris arundinacea Picta*)

Az alapfaj az északi féltekén él, nálunk nedves réteken fordul elő. Bokros, nádszerű díszfű, levele fehéren csíkozott, de a tavaszi kihajtáskor rózsaszín árnyalatú is lehet, virága világosbarna kalász. Tág tűrőképességű növény, nedves talajban fejlődik igazán szépen, de szárazabb körülmények között is kielégítően mutat. Kiváló talajtakaróként, tavak partjára ültetve.

Vesszős köles (*Panicum virgatum Heavy Metal*)

Kurt Blumel híres díszfűtermesztő fajtája, egyenesen felálló szárú, kissé oszlopos habitusú, a 1,5 m magasságot is elérő növény. Levele merev, acélkék színű, ősszel élénksárgára színeződik,

A deres fényperje hazánkban is megtalálható szárazságtűrő fűfélé

laza bugavirágzata éles kontrasztban áll a levélzet merevségével. Nedves, tápdús talaj az ideális számára, de bírja az extrém körülményeket is: homoktól a mocsaras területekig bárhol megél.

Évelő tollborzfü (*Pennisetum alopecuroides*)

Kelet-Ázsiából származik, Ausztráliában üde réteken él. Levele ősszel szalmasárgává színeződik,

virágzata az üvegmosókeféhez hasonlít, hosszú, elhajló virágzati száron nyílik. Legjobban nedves, tápanyagdús talajban fejlődik, de sokféle körülményt eltűr. Az 1-1,5 m magas növény jól mutat évelőágyásokban, merev struktúrájú épületek vonalainak szigorú hatását jól oldja.

Little Bunny fajtája bokros növekedésű, gömbölyded, törpe díszfű. Levele hosszú és apró, oldalra hajlik, virágszára csupán 25-30 cm hosszú, gazdagon és hosszasan virágzó fajta. Tápanyagszegény talajban is megél, de a jó szerkezetű, rendszeres vízellátású talajban a legszebb. Sziklakertbe, teraszedénybe is tehetjük.

Ravennai szakállka (*Saccharum ravennae*)

Dél-Európában honos faj, kissé terjedő tövű, felálló szárú fű. Levele 1,5-2,5 cm széles, 0,9-1 m hosszú, ősszel narancsbarna színt ölt. Virága bíboros árnyalatú buga, jóval a levelek fölé magasodik. Tűri a szárazságot, de a napos fekvésű, nedves, jó vízáteresztő talajt kedveli. Jól mutat szoliterként vagy nyílt gyepfelületen ültetve.

Nedves réteken él a csíkos pántlikafű alapfaja